

Ілля Ільф, Євген Петров

12 стільців

Роман складається з трьох частин.

Частина 1. Старгородський лев

Історія починається з того, що колишній повітовий предводитель дворянства Іпполіт Вороб'янінов дізнається про скарб. Теща Іполита перед своєю смертю зізнається зятю в тому, що сховала фамільні діаманти в одному зі стільців гостинного гарнігура.

Іпполіт Матвійович, якого революція позбавила положення в суспільстві і перетворила в скромного співробітника РАГСу, гостро потребує грошей. Поховавши тещу, він негайно відправляється в Старгород, сподіваючись відшукати гарнігур, що колись належав його родині. Там він зіштовхується із загадковим Остапом Бендером, який переконує Вороб'янінова зробити його своїм компаньйоном в такій складній справі, як пошук скарбів.

Пошук стільців розпочинається. За перший стілець прийшлося боротися зі священником — отцем Федором, який відспівував померлу тещу та випадково дізнався про скарби у стільцях. Один зі

стілець був у його власності. Проте діамантів там не було знайдено.

Ще один стілець колись було віддано інваліду війни Грицацуєву, а десять потрапили до музею меблевої майстерності в Москві.

На Першотравень в Старгороді пускають першу трамвайну лінію. Випадково Вороб'янінов потрапляє на вечерю до своєї давньої коханки Олени Станіславівни Боур, що нині підробляє гаданням. За вечерю Бендер видає свого напарника за «гіганта думки, батька російської демократії та особу, наближену до імператора» й закликає до створення підпільного «Союзу меча і орала». На майбутні потреби таємного товариства збирається п'ятсот рублів.

Наступного дня Бендер одружується на вдові Грицацуєвій, «спекотній жінці та мрії поета», і в першу ж шлюбну ніч іде від неї, прихопивши крім стільця ще й інші речі. Стілець — порожній. Тож вони з Вороб'яніновим їдуть на пошуки в Москву.

Частина 2. У Москві

Компаньйони зупиняються в студентському гуртожитку у знайомих Бендера. Там Вороб'янінов закохується у молоденьку дружину кресляра Колі — Лізу. Випадково опинившись в музеї меблевої майстерності, Ліза зустрічає там наших героїв, які